

SOLNA STAD – STRATEGI

Trygghetsstrategi –

**inriktning för det förebyggande
trygghetsskapande arbetet 2024-2026**

SOLNA STAD

POLICY – antas av kommunfullmäktige

En policy uttrycker politikens värdegrund och förhållningssätt. Denna typ av dokument fastställs av kommunfullmäktige då de är av principiell beskaffenhet och därmed enligt kommunallagen tillhör fullmäktiges exklusiva beslutanderätt och gäller tills vidare. En policy talar om vad staden vill uppnå inom ett specifikt område som berör flera verksamheter. Policyn bör inte innehålla detaljerade ställningstaganden vad gäller utförande, prioriteringar eller metoder.

STRATEGI – antas av kommunstyrelsen

Strategidokument anger konkreta åtgärder för den politiska viljeinriktningen. En strategi ska ange vem som ansvarar för att åtgärder genomförs, när de ska vara genomförda samt vilka prioriteringar som ska göras. Strategin ska gälla under en begränsad period, exempelvis under en mandatperiod och antas av kommunstyrelsen.

RIKTLINJE – antas av kommunstyrelsen

Riktlinjer säkerställer riktigt agerande och god kvalitet i stadens arbete. I riktlinjer preciseras hur något ska uppnås. Det kan exempelvis handla om hur verksamheterna ska arbeta för att uppnå de politiska inriktningar och mål som finns i en policy eller strategi och dessa antas av kommunstyrelsen.

ANVISNING – godkänns av förvaltningschef/chef

Anvisningar och rutiner rör sig i regel om ren verkställighet av riktlinjer eller andra styrdokument. Denna typ av dokument är förvaltningens verktyg för att verkställa politiska beslut och dokumenten är inte föremål för formella beslut i politiska organ utan upprättas efter behov av varje verksamhet/enhet i samråd med ansvarig förvaltningschef/chef. Detta innebär således att stadsövergripande anvisningar och rutiner beslutas av stadsledningsförvaltningens förvaltningschef/chef.

Dokumenttyp:	Strategi
Giltighetstid:	Tills vidare
Beslutande organ:	Kommunstyrelsen
Beslutsdatum:	2023-12-18 § 169, KS/2023:309
Antagen till följd av lag:	Nej
Revisionsdatum:	Ny mandatperiod
Dokumentansvarig:	Stadsledningsförvaltningen
Uppföljning:	–

Inledning

Solna stad ska kännetecknas av trygghet och öppenhet och vara en trygg stad för alla. Detta är det övergripande målet för det trygghetsskapande- och brottsförebyggande arbetet i staden.

Brottslighet och otrygghet hänger ofta ihop och det påverkar solnabornas frihet och livskvalitet. Oro för brott kan leda till en känsla av otrygghet och otrygghet påverkar vår livskvalitet. Utöver brottslighetens effekter på människors trygghet, välmående och livskvalitet innebär brottslighet också kostnader på kort och lång sikt. Brottsligheten kan också leda till att vissa områden blir mindre attraktiva för boende och för näringsidkare.

För att Solna verkligen ska kunna vara en trygg stad för alla krävs ett brett och långsiktigt arbete kopplat till trygghetsfrågan som involverar både staden, polisen, näringslivet och civilsamhället. I denna trygghetsstrategi anges inriktningen för det förebyggande trygghetskapande arbetet under perioden 2024-2026.

Övergripande inriktning

Den övergripande inriktningen för perioden handlar om att

- stärka samverkan mellan stadens förvaltningar och med externa aktörer,
- fånga upp unga individer som befinner sig i riskzonen och förhindra nyrekrytering till kriminella gäng,
- arbeta för att öka skolnärvaron och att alla elever ska lämna årskurs nio med gymnasiebehörighet,
- utbilda vårdnadshavare för att de bättre ska förstå och kunna möta upp ungas behov,
- erbjuda Solnas unga en meningsfull fritid i närvaro av vuxna,
- öka stadens närvaro i den offentliga miljön,
- tillvarata civilsamhällets och näringslivets engagemang.

Innehåll

1	Bakgrund	5
1.1	Syfte	5
1.2	Koppling till andra styrdokument	5
1.3	Omfattning	5
1.4	Ansvar, genomförande och spridning	6
1.5	Styrning och uppföljning	6
2	Definitioner och begrepp	7
3	Hur Solna stad arbetar trygghetsskapande och brottsförebyggande	8
3.1	Ett strukturerat trygghetsarbete	8
3.2	Risk- och skyddsfaktorer	9
4	Inriktning för det trygghetsskapande och brotts-förebyggande arbetet	10
4.1	Förebyggande insatser	10
4.2	Riktade sociala insatser	14
4.3	Den fysiska utvecklingen av staden och utformningen av stadsmiljön	16
5	Uppföljning	19

1 Bakgrund

Brottslighet och otrygghet hänger ofta ihop och det påverkar solnabornas frihet och livskvalitet. Oro för brott kan leda till en känsla av otrygghet och otrygghet påverkar vår livskvalitet. Utöver brottslighetens effekter på människors trygghet, välmående och livskvalitet innebär brottslighet också kostnader på kort och lång sikt. Brottsligheten kan också leda till att vissa områden blir mindre attraktiva för boende och för näringsidkare.

Den 1 juli 2023 trädde en ny lagstiftningen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete (2023:196) i kraft. Lagstiftningen innebär att kommunerna får ett tydligare ansvar för det lokala brottsförebyggande arbetet.

1.1 Syfte

Syftet med Solna stads trygghetsstrategi är att skapa en sammanhållen inriktning för stadens trygghetskapande och brottsförebyggande arbete. Strategin ger en struktur för hur stadens trygghetskapande och brottsförebyggande arbete ska planeras, genomföras, kommuniceras och följas upp. Strategin ska också vägleda stadens verksamheter i att bedriva ett målmedvetet trygghetskapande och brottsförebyggande arbete som utgår från aktuella data, kartläggningar, orsaksanalyser och väl övervägda åtgärder samt tydliggöra vikten av en långsiktig planering.

Arbetet för att minska brottslighet och otrygghet involverar stadens samtliga nämnder, stiftelser och helägda bolag. Interna organisatoriska hinder ska överbryggas. För att nå resultat behövs också en extern samverkan.

1.2 Koppling till andra styrdokument

Trygghetsstrategin ersätter Trygghetspolicy för Solna stad (KS/2008:15).

Strategin kompletteras med stadens samverkansöverenskommelse med Lokalpolisområde Solna samt en åtgärdsplan som konkretiserar de åtgärder som den inriktning som anges i strategin respektive överenskommelsen.

1.3 Omfattning

Stadens trygghetsstrategi omfattar nämnder, stiftelser och helägda bolag och sker i samverkan med andra samhällsaktörer såsom polisen; näringslivet och civilsamhället.

1.4 Ansvar, genomförande och spridning

Kommunstyrelsen samordnar stadens övergripande och strategiska trygghetsarbete.

Respektive nämnd, stiftelse och helägda bolag är ansvariga för att aktivt delta i kommunens gemensamma trygghetsarbete respektive verksamheter.

På tjänstemannanivå leds det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet av en styrgrupp, vilken motsvarar det strategiska råd som nämns i lagen (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Styrgruppen leds av stadsdirektören och innehåller i övrigt förvaltningschefer och andra, såväl interna som externa, befattningshavare som bestäms av denne. De befattningshavare som ingår ska ha ett mandat att kunna fatta och effektuera beslut.

1.5 Styrning och uppföljning

Det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet ska integreras i stadens ordinarie styr- och ledningsmodell. Kommunfullmäktiges mål om att Solna stad ska kännetecknas av trygghet och öppenhet är den övergripande målsättningen.

Stadens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet följs upp inom ramen för ordinarie verksamhetsuppföljning. Nämnder, bolagsstyrelser och stiftelser ska i samband med ordinarie verksamhetsplanering formulera egna mål och aktiviteter med utgångspunkt i trygghetsstrategin och stadens budget. Mål och aktiviteter ska på ett tydligt sätt leda till utveckling av det egna arbetet och bidra till den övergripande mål-uppfyllelsen. Utfallet redovisas av respektive nämnd eller bolagsstyrelse i ordinarie rapportering för budget och bokslut. Stadsledningsförvaltningen sammanställer nämndernas och bolagens redovisning till en stadsgemensam rapport. Lägesbild, vidtagna åtgärder och resultat redovisas för kommunstyrelsen i samband med delårs- respektive årsredovisning.

2 Definitioner och begrepp

Brott

Ett brott är en handling som är straffbelagd enligt svensk lag.

Brottsförebyggande arbete

Brottsförebyggande arbete, eller brottsprevention, syftar till att minska, begränsa eller eliminera brottslighet och dess skadeverkningar. Det brottsförebyggande arbetet delas vanligen in i två delar: social respektive situationell brottsprevention. Den första syftar till att på längre sikt påverka förhållanden som påverkar brottsbenägenhet medan den senare riktar in sig på att försvåra tillfällena för kriminalitet i de situationer där brott kan uppstå.

Säkerhet och trygghet

Med säkerhet menas den faktiska risken att utsättas för brott och ordningsstörningar, medan trygghet handlar om individens upplevelse av säkerheten.

Situationell brottsprevention

Situationellt brottsförebyggande arbete handlar om att förhindra eller försvåra att brott begås genom att förändra den aktuella platsen eller situationen där brott kan begås. Syftet är att minska antalet möjliga brottstillfällen.

Social brottsprevention

Social brottsprevention fokuserar på att ändra människors beteende genom sociala åtgärder. Syftet är att motverka att individer antingen börjar begå brott i unga år, eller att de återfaller i ny brottslighet efter avtjänat straff.

Trygghet

Trygghet är ett mångfacetterat begrepp som används i olika sammanhang och som kan betyda olika saker för olika människor bland annat beroende av tid på dygnet, den fysiska platsen, vem man är och tidigare erfarenheter. För att uppleva trygghet är det grundläggande att ha goda livsvillkor även om inte detta enbart avgör den upplevda tryggheten. Trygghet innebär också att känna tillit till sina medmänniskor och att känna säkerhet. I denna strategi avgränsas otryggheten till att främst omfatta rädslan för att utsättas för brott.

3 Hur Solna stad arbetar trygghetsskapande och brottsförebyggande

3.1 Ett strukturerat trygghetsarbete

Stadens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete bygger på ett strukturerat arbete med samverkan, lägesbild, prioriteringar, orsaksanalys genomförande och uppföljning.

För Solna stad är strukturerad samverkan internt mellan nämnder, stiftelser och bolag avgörande för ett effektivt trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete. På vissa områden krävs samverkan med externa aktörer: polisen, det lokala näringslivet – fastighetsägare, centrumägare, enskilda företag – och civilsamhället. Samverkansprocessen är ett kunskapsbaserat arbetssätt om hur staden och lokala aktörer tillsammans ska arbeta brottsförebyggande. Samverkan i trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete innebär att staden och andra aktörer samordnar och tillför sina specifika resurser, kompetenser och kunskaper för att minska risken för brott. Syftet med samverkan är att tillsammans skapa ett resultat som är mer än vad en part på egen hand kan åstadkomma.

Ett strukturerat samverkansarbete bidrar till att samverkan blir kontinuerlig och hållbar, gemensamma konkreta mål tas fram, tid och resurser avsätts till gemensamma åtgärder, mandat ges att fatta beslut och samverkan blir en del av ordinarie verksamhet. Syfte, mål, arbetssätt och organisation kan slås fast i en samverkansöverenskommelse.

I lägesbildsarbetet ingår att respektive aktör tar fram en egen lokal lägesbild som beskriver aktuella problem, lokala förhållanden, behov och resurser. Stadsledningsförvaltningen ansvarar sedan för att sammanställa den samlade lägesbilden för staden. I lägesbilden ingår både att inhämta kunskap från medarbetare samt olika typer av mätbara data. Det är viktigt att reflektera över de resultat man får fram då en ökad förståelse för vad brottslighet kan innebära ger samverkansaktörerna bättre förutsättningar att förebygga brott och minska allmänhetens rädsla för brott. Utifrån respektive lägesbild samlas kunskap om den lokala situationen.

Med prioritering avses att parterna utgår ifrån en gemensam bild av problemen. Sådant man av någon anledning inte kan samverkan om prioriteras bort.

Prioriteringen innebär att det brottsförebyggande arbetet avgränsas till förhållanden man har möjlighet att påverka och som alla parter har resurser till.

I orsaksanalysen försöker man förstå varför ett problem uppstår och analysera vilka tänkbara faktorer som kan leda till att ett brott sker vid en viss tid vid en viss plats. De olika stegen i en orsaksanalys är

- förberedelse
- fördjupa kunskapen
- identifiera troliga orsaker
- testa antagandena och gallra
- välj ut och vidta åtgärder mot orsakerna

Genom att göra en strukturerad orsaksanalys undersöks omständigheter och förhållanden som leder till brottslighet. Med utgångspunkt i orsaksanalysens resultat kan riktade och effektiva aktiviteter och åtgärder genomföras som påverkar orsakerna till problemen. Arbetet behöver sedan följas upp för att se om åtgärderna hade önskad effekt.

De åtgärder som väljs ut i arbetet ska ha en effekt på aktuellt problem och utgår ifrån ett kunskapsbaserat arbetssätt.

Det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet ska bedrivas med utgångspunkt i väl avvägda arbetssätt och insatser. Arbetet ska dokumenteras, innehålla vad som ska uppnås på kort och lång sikt samt följas upp och utvecklas löpande. Såväl styrning som uppföljning sker inom ramen för stadens ordinarie processer med mål, aktiviteter och uppföljning.

3.2 Risk- och skyddsfaktorer

Alla människor har olika risk- och skyddsfaktorer i sina liv, oavsett vem man är och vad du har varit med om. Enkelt förklarar det olika delar som ökar chansen att må bra eller risken att må dåligt. Risk- och skyddsfaktorer finns på flera nivåer: på individuell nivå, på social nivå och på strukturell nivå. På individuell nivå kan det handla om olika personligheter och beteenden som ökar risken att använda droger och utveckla beroende eller problematiskt bruk, på social nivå kan det handla om hur väl uppväxtmiljö, familj och skola fungerar, och på den strukturella nivån kan det handla om till exempel tillgänglighet till narkotika eller människors livsförutsättningar och barn och

ungas uppväxtvillkor. Enstaka risk- och skyddsfaktorer har i regel liten betydelse, men fler faktorer tillsammans har större inverkan på individens beteende. Det gäller således att stärka skyddsfaktorerna och minska riskfaktorerna. Staden ska använda sig av de bedömningsinstrument som Socialstyrelsen rekommenderar och som enligt forskningen har evidens, för att öka kvalitén i arbetet. Effekten blir också större om man utformar insatser som verkar på olika nivåer samtidigt. För att barn och unga ska ges förutsättningar att få det stöd som de behöver är det av stor vikt att det finns en fungerande samverkan mellan socialtjänsten, skola, polis och andra viktiga aktörer. Detta för att på bästa sätt ta vara på de resurser som finns inom staden.

4 Inriktning för det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet

Det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet sker utifrån följande tre fokusområden:

- Förebyggande insatser, generella insatser främst för barn och unga.
- Riktade sociala insatser med fokus på såväl brottsituationer, brottsutsatta som gärningspersoner.
- Den fysiska utvecklingen av staden och utformningen av stadsmiljön

De förebyggande och riktade insatserna handlar om social brottsprevention, med den fysiska utvecklingen av stadsmiljön avser situationellt brottsförebyggande arbetet.

4.1 Förebyggande insatser

Socialtjänstens insatser

Tidiga sociala insatser under ett barns uppväxt är till fördel för individen samtidigt som det är samhällsekonomiskt lönsamt. Staden prioriterar förebyggande arbete som kan förhindra, eller tidigt bryta, en negativ utveckling hos barn och unga. Samverkan mellan socialtjänst och skola ska stärkas i syfte att tidigt uppmärksamma fler barn och unga som är i behov av stöd. Målet är att fler barn och unga tidigt ska få rätt stöd från skolan, socialtjänsten, hälso- och sjukvården, alternativt från andra viktiga aktörer

Staden ska arbeta uppsökande och erbjuda grupper och enskilda sin hjälp. Att tidigt få kännedom om individer som löper risk för att utveckla allvarlig kriminalitet är en viktig del i det brottsförebyggande arbetet.

Den som utsatts för brott och dennes närstående ska erbjudas stöd och hjälp. Staden ska vidare sörja för att personer med missbruk och beroende får den hjälp och vård de behöver.

Fältassistenterna ska stötta och motivera barn och unga som uppvisar ett normbrytande beteende, genom att utgöra ett stöd för att bryta mönster, hitta lösningar och slussa vidare till aktuell stödinsats utifrån behov. Assistenterna ska arbeta på olika arenor där barn och unga vistas, genom uppsökande, relationsskapande och trygghetsskapande arbete.

Ansvar hos förskola och skola

Den öppna förskolan, förskolan och grundskolan är betydelsefulla aktörer i det brottsförebyggande arbetet, inte minst genom uppdraget att lära ut om mänskliga rättigheter, grundläggande demokratiska värderingar samt att skapa tillit till samhället. Detta riktar sig till samtliga barn och unga som går i kommunala eller fristående verksamheter i Solna. Staden ska arbeta aktivt med att nå ut till de fristående aktörerna, till exempel via befintliga samverkansforum.

Skolan är också en betydelsefull miljö för att unga inte ska dras in i destruktiva beteenden. Framgång i skolan är en skyddande faktor för alla barn och elever. Därför är det centralt att barn och unga lyckas i skolan och att det är en trygg plats. Förskola, skola och socialtjänst ska samverka i ett tidigt skede kring barn och elever för att minska risken för kriminalitet, psykisk ohälsa och utanförskap.

Genom insatser i förskola och samverkan mellan förskolornas barnhälsoteam, psykologer i förskola, BVC och vårdnadshavare kan problem och utmaningar upptäckas och åtgärder och stöd sättas in i ett tidigt skede. Förskolor och skolor ska arbeta tillsammans för att skapa trygga och positiva övergångar mellan förskola och förskoleklass.

Att klara av skolan är den enskilt starkaste skyddsfaktorn för att lyckas senare i livet vad gäller god hälsa, arbete, inkomster och försörjningsmöjligheter. En genomförd skolgång upp till och med gymnasium är idag oftast också en förutsättning för att komma in på arbetsmarknaden. Undervisningen på Solnas skolor ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov.

Skolnärvaro är en viktig fråga. Solna stads skolor ska arbeta aktivt för att främja skolnärvaron samt för att upptäcka, utreda och åtgärda frånvaro i ett tidigt

skede för att förhindra att ströfrånvaro övergår till ett etablerat beteende. Att tidigt uppmärksamma frånvaro är en identifierad framgångsfaktor för att främja närvaro. Vid varje tillfälle av frånvaro ska skolan därför kontakta vårdnadshavare för att ta reda på anledningen till frånvaron. Upprepad eller längre frånvaro ska utredas skyndsamt.

Solnas förskolor och skolor ska vidare aktivt arbetar utifrån en aktuell lika-behandlingsplan och plan mot kränkande behandling för att förebygga, upptäcka och åtgärda kränkningar.

Den fysiska miljön i skolor och idrottshallar spelar också en stor roll för känslan av trygghet. Ett systematiskt säkerhetsarbete, vilket kan inkludera funktioner som inbrottslarm, passagesystem och kamerabevakning, där alla inblandade aktörer deltar är avgörande för att i ett tidigt skede fånga upp risker och förbättringsområden såväl inomhus som utomhus på skol- och förskolegårdar samt dess närområden.

Föräldrastöd

Det är viktigt att staden uppmärksammar de barn som inte är trygga i sina hem. Förskola, familjecentraler, öppen förskola och skola är arenor där barn som inte har det bra kan fångas upp. Skolan har här ett centralt uppdrag att i samverkan med hemmet skapa goda förutsättningar för utveckling, trygghet och lärande för eleverna.

Som en del i det förebyggande arbetet ska staden erbjuda förebyggande föräldrastödsprogram och -utbildningar, vilka inte är biståndsbedömda. Samverkan mellan skola och socialtjänst riktat till både vårdnadshavare, elever och personal kring frågor om kriminalitet, narkotika samt hur man talar med barn och unga om tillhörighet och identitet ska fortgå. Genom att regelbundet anordna föräldramöten når skolan ut till många vårdnadshavare med information och utbildning kring aktuella frågor samt hur hem och skola kan samverka för en trygg miljö och elevernas lärande.

Aktiv fritid

Solnas ungdomar ska erbjudas en aktiv och meningsfull fritid med olika inriktningar och där det finns närvaro av vuxna. Att ha en strukturerad, innehållsrik fritidssysselsättning bidrar till fysiskt och psykiskt välmående. En strukturerad fritid skapar också andra sociala nätverk och positiva sammanhang utöver familj och skola. Solnas mötesplatser för ungdomar i högstadie- och

gymnasieåldern spelar en viktig roll där närvaro av vuxna garanterar en trygg plats att vistas på likväl som dessa vuxna som kan observera eventuella missförhållanden eller problem och hjälpa ungdomar till rätt kontakter.

Solnas kulturskola ska stimulera barn och ungdomar i Solna att upptäcka och utveckla sin talang och kreativitet. Utbudet av kurser ska vara brett och riktas till blandade målgrupper, det ska vara lätt att komma i kontakt med kulturskolan och det ska ges möjlighet att på olika sätt prova på aktiviteter utan att behöva anmäla sig till en hel terminskurs.

Solnas fritidsverksamhet för ungdomar ska, genom så kallade fritidslotsar, öka sin närvaro i stadsmiljön, verka för att fler av Solnas unga känner till och tar del av det utbud av aktiviteter som finns samt stimulera föreningslivet att på olika sätt medverka till fler aktiviteter för ungdomar. Solnas fritidsverksamhet ska också i större utsträckning samverka med relevanta aktörer, exempelvis skola, socialtjänst och civilsamhälle. De aktiviteter som erbjuds ska vara kostnadsfria eller genomföras till en låg deltagaravgift så att inte ekonomin blir en tröskel för att ta del av utbudet. Skolloven är särskilt prioriterade som perioder då det är extra viktigt med ett brett urval av fritidssysselsättning för Solnas ungdomar.

Det är viktigt att föreningslivet har förutsättningar att bedriva en bra verksamhet, men också får stöd om det uppstår situationer som är ovana eller svåra att hantera. Staden ska fortsätta utveckla samarbetet med föreningslivet och även verka för närmare samverkan mellan exempelvis stadens mötesplatser för ungdomar och de föreningar som bedriver verksamhet för unga. Föreningslivet och dess ledare möter många av Solnas ungdomar som inte deltar i andra aktiviteter.

Arbetsmarknadsinsatser

En anställning bidrar till en tryggare tillvaro och framtidstro för våra solnabor. Solnamodellen är stadens väletablerade metod att rusta och stödja arbetsökande solnabor till egen försörjning via arbete, studier eller eget företagande. Det behöver dock genomföras insatser för att fler solnabor ska få ökad kännedom om stadens arbetsmarknadsinsatser. Den interna samordningen behöver öka för att kunna samordna och stötta fler solnabor som finns i staden verksamheter. Likaså behöver samverkan med skolan stärkas för att ge ökad kännedom, inspiration och vägledning till elever om arbetsmarknaden, förebilder och kunskap om olika yrken. Arbetet med ferie-jobb ska utvecklas

för att skapa fler sommarjobbplatser i näringslivet och inom stadens kommunala verksamheter.

Näringsliv och konkurrens

Ett gott företagsklimat bidrar till en växande, attraktiv och trygg stad, de som bor, verkar och besöker Solna ska känna sig trygga. Solnas resultat i Svenskt Näringslivs undersökning av det lokala företagsklimatet visar dock att företagare i Solna i högre grad drabbats av brott och upplever otrygghet jämfört med de flesta av de närliggande kommunerna i länet. Företagarperspektivet i trygghetsarbetet behöver därför stärkas och goda förutsättningar för företagande i hela staden säkerställas. Arbetet med trygghetsskapande forum och aktiviteter samt samverkan kring platsspecifika stadsdelar behöver öka. Befintliga samverkanforum med lokala näringslivet ska utvecklas.

En förutsättning för ett hälsosamt näringslivsklimat är att konkurrensen sker på samma villkor, utifrån gällande lagstiftning. Staden ska så långt möjligt förebygga och upptäcka ekonomisk brottslighet och andra missförhållanden genom tillsynen av alkohol, tobak och livsmedel och genom väl utarbetade rutiner och kontroller vid inköp av varor och tjänster. Samverkan ska ske med berörda myndigheter och aktörer.

Välfärdsbrottslighet

Välfärdsbrottsligheten är samhällsskadlig eftersom gemensamma skattemedel används på ett otillbörligt sätt, den organiserade brottsligheten förses med kapital samt tilliten och förtroendet för samhällssystemet undergrävs. Stadens verksamheter ska, likt i dag, arbeta aktivt med upphandlingsprocesser, ansökningsförfaranden samt fakturagranskning med mera för att stävja varje försök till oegentligheter inom området. De områden där kontrollen varit relativt sett svagare behöver stärkas.

4.2 Riktade sociala insatser

Inriktning mot ungas lagöverträdelser

Stadens brottsförebyggande arbete kopplat till unga lagöverträdare ska dels utgå från att en tidig brottsdebut innebär ökad risk för återfall i brott, dels från så kallad strategiska brott, det vill säga brottstyper som, när de förekommer tidigt i en ung människas liv, med störst sannolikhet leder till en lång och allvarlig kriminell bana.

Staden ska säkerställa en välfungerande skolgång, tillgång till positiva nätverk och strukturerade fritidsaktiviteter för att skapa förutsättningar för en gynnsam utveckling för unga. En nära samverkan mellan skola, socialtjänst och polis är av största vikt. Målet är att alla elever ska lämna årskurs nio med gymnasiebehörighet genom att skola och socialtjänst hittar former för att gemensamt kunna stödja elever inom målgruppen i ett tidigt skede.

Målet för en insats är att barnet eller den unge inte ska fara illa i sin nuvarande situation och på sikt utveckla egna psykosociala svårigheter. Om personen beviljas insats via socialtjänsten ska den insatsen syfta till att minska de riskfaktorer som finns och öka de skyddsfaktorer som finns. I staden används så kallat nätverksarbete i syfte att engagera och mobilisera familjernas egna privata nätverk – familj, släkt och vänner – som stöd för hela familjen. Detta arbete

ska stärkas i syfte att fler familjer ska få stöd från både sitt privata och professionella nätverk. Representationen från skola och polis vid nätverksmötena ska öka.

Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld

Solna stad har en nollvision i arbetet mot våld i nära relationer och när det gäller hedersrelaterat våld. Staden ska tillgängliggöra målgruppsanpassad information för alla solnabor, och tillämpar normkritiska målgruppsanpassade arbetssätt kopplat till våld, kön och sexualitet. Våldsutsatta barn och vuxna, samt barn som bevittnat våld i nära relationer ska erbjudas stöd och hjälp. Stöd och hjälp ska även erbjudas till den som har utsatt eller riskerar att utsätta närstående för våld. Insatser ska bedömas utifrån individens behov av skydd, stöd och hjälp, akut, och på kort och lång sikt. Då våld i nära relation kan upplevas som för svårt, smärtsamt, eller skamligt att prata om både för våldsutsatta och våldsutövare, samt professionella ska staden genom att erbjuda grundutbildning arbeta aktivt för att alla medarbetare görs uppmärksamma på signaler och tecken på våldsutsatthet och våldsutövandet, kan fråga och hantera svar om relationsvåld, samt hänvisa till rätt instans för stöd och hjälp.

Stöd till avhoppare och stöd att bryta kriminell livsstil

Staden arbetar genom samverkan med polis aktivt för att främja avhopp från kriminella nätverk i enlighet med gällande EU-kriterier för organiserad brottslighet. Ambitionen är att även erbjuda stöd till individer som inte faller inom ramen för dessa kriterier, men som önskar bryta med sin kriminella

livsstil. Staden ska fortsätta utveckla och tillhandahålla individuellt stöd som skapar förutsättningar att återintegreras i samhället. Anhöriga till avhoppare och anhöriga till människor i kriminell livsstil ska erbjudas anhörigstöd.

Ungdomsmottagningen

Ungdomsmottagningar, som är ett samarbete mellan staden och Region Stockholm, riktar sig till ungdomar mellan tolv och 22 år. Region Stockholm svarar för barnmorske- och läkarinsatser och staden för kuratorsinsatser. Kuratorerna ska samverka med skolor via klassbesök i årskurserna 6 respektive 8 samt kring enskilda ungdomar, om ungdomen ger sitt medgivande. Den kurativa verksamheten, i form av enskilda samtal med ungdomar, och samarbeten med andra aktörer kan hjälpa ungdomar vidare till andra hjälpinsatser på olika nivåer.

Omsorg och stöd till äldre samt personer med funktionsnedsättning

Äldre och personer med funktionsnedsättning utgör, bland annat som följd av ofta nedsatt beslutsförmåga, fysisk svaghet eller bristande digitala kunskaper, en utsatt och sårbar grupp när det gäller brott och otrygghet.

Staden kommer att fortsätta arbetet att kartlägga hur den upplevda otryggheten för dessa individer ser ut för så att det går att identifiera viktiga faktorer som behöver åtgärdas, som till exempel att stärka säkerhetsrutinerna för utförare i samband med insatser i hemmet samt förebyggande rutiner för att skydda mot bedrägerier. En viktig del i detta arbete är att ha en nära dialog och samarbete med stadens utförare av omsorg.

4.3 Den fysiska utvecklingen av staden och utformningen av stadsmiljön

Allmänt om samverkan och dialog

Det är av vikt att säkerställa att trygghetsskapande faktorer tillgodoses och att lokala behov och förutsättningar inhämtas tidigt i utvecklingen av offentliga miljöer, särskilt runt torg och andra knutpunkter. I arbetet med att utforma stadens offentliga rum är samtidigt väsentligt att förhindra eller försvåra att brott kan begås på den aktuella platsen. Det är parallellt även viktigt att utformningen av den offentliga miljön möjliggör framkomlighet för dem som behöver komma fram när en incident eller olycka har skett.

För att skapa trygghet kring offentliga platser behöver staden samarbeta med polis, civilsamhället, näringsliv, fastighetsägare och andra aktörer. Åtgärder och aktiviteter för olika målgrupper behöver genomföras i hela den offentliga miljön.

Stadsplanering

I ett samhälle ska det finnas platser där alla är välkomna och där den mänskliga närvaron står för grundtryggheten. Trygghet byggs också genom insatser i den fysiska miljön. Genom att skapa en attraktiv och välkött stadsmiljö skapas förutsättningar för att befolka och skapa liv och rörelse på offentlig plats. I detta arbete inkluderas även att fånga upp trygghetsfrågorna i stadsutveckling i form av planprocesser i samband med nybyggnation.

Genom att fånga upp trygghetsfrågor i ett tidigt skede går det att bygga en tryggare stad. Gaturum, parker och torg upplevs ofta som otrygga, och är ibland också brottsbelastade. Exempel på att arbeta med trygghetsperspektivet i stadsutveckling är att arbeta med aktiva bottenvåningar, fönster mot gator, trygga och gena stråk för fotgängare och cyklister. Det är vidare viktigt att arbeta för möjlighet för fotgängare att välja alternativa vägar.

Trygg utomhusmiljö

En ren och attraktiv stad skapar trygghet genom att gator, vägar och broar städas och snöröjs, gatubelysningen fungerar, skräpkorgar töms, avfall hämtas, klotter saneras, skadedjur bekämpas, skyltar och vägmärken är tydliga samt att stadens alla anläggningar, såsom broar, tunnlar och offentliga toaletter är i god kondition.

Efterlevnad av hastigheter och gällande trafikregler är en polisiär fråga, även på de gator Solna stad har ansvaret för. Genom regelbundna träffar mellan stad och polis ges möjlighet att samverka kring exempelvis hastighetsgränser i ett visst område eller på en viss gata.

Staden satsar i samverkan med polisen på kamerabevakning. Fler kameror i den offentliga miljön ger en ökad trygghet och bättre verktyg för lagföring. Målet är att nå de områden där det vistas mycket människor eller där behovet av brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder är stort.

Ronderande bevakningsresurser utgör ett komplement till stadens egna verksamheter, andra myndigheter och civilsamhället. Bevakningspersonalen ska, genom att vara synliga i offentliga miljöer, verka trygghetsskapande

samtidigt som man förebygger att brott sker och rapportera in förbättringsförslag.

Platssamverkan

Platssamverkan handlar om att offentliga och privata aktörer går samman och tar gemensamt ansvar för ett geografiskt avgränsat område. Nyckeln till en fungerande platssamverkan är att inkludera alla parter på platsen – staden, polis, näringsidkare, fastighetsägare och civilsamhället – i framtagande av en gemensam lägesbild och handlingsplan. Därefter behöver arbetet organiseras och struktureras så att ansvarsfördelningen blir tydlig.

Genom platssamverkan ska stadens samverkan förbättras och förstärkas för att öka tryggheten i och attraktionskraften till Solna. Staden satsar särskilt på platssamverkan och platsaktivering kring ett antal torg. En levande stadsdel med levande torg och stråk bidrar till en tryggare stadsmiljö.

Trygga evenemang

Solna är en stad där många evenemang arrangeras. När dessa ska äga rum på offentlig plats krävs tillstånd från polisen, men staden får ansökan på remiss. Vid större evenemanget som ska genomföras på stadens mark ska Solna vara en aktiv remissinstans som ställer krav så att det säkerställas att det finns trygghetsskapande villkor eller säkerhetsplaner som exempelvis anger antal vakter eller hur logistik, parkering och renhållning ska lösas. Motsvarande krav ska gälla för stadens egna arrangeras.

I Solna ligger även Sveriges nationalarena, vilket lockar många besökare. Staden är en aktiv samverkanspart gällande frågor som framkomlighet och trafikdirigering med mera. Det behöver dock säkerställas genom dialog med polisen med flera aktörer att arenan och arenastaden kan utrymmas på ett säkert sätt.

Olovliga bosättningar

Olovliga bosättningar utgör utifrån ett humanitärt perspektiv en oacceptabel boendemiljö med hygieniska problem, miljöproblem, brandsäkerhetsproblem och hälsoproblem. Boplatserna skapar också en otrygghet hos andra invånare som bor och vistas i närområdet. Stadens ambition är att med till buds stående medel kraftigt få bort eller minska denna aktivitet. En del i detta är att staden har uppsökare som kontinuerligt vistas i den offentliga miljön och tar kontakt med människor för att motivera dem till att ta emot stöd. Detta arbete fortgår

även om personerna initialt tackat nej till att ta emot stöd. En annan del utgörs av arbete i den fysiska miljön för att göra platser mindre attraktiva ur bösättningssynpunkt.

5 Uppföljning

Stadens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete ska följas upp i samband med delårs- respektive årsredovisning. Trygghetsstrategin ska revideras varje ny mandatperiod.